

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN IN SPIRIT FOREIGN
IN LANGUAGE ONLY

AMERICAN HOME

SLOVENIAN MORNING
DAILY NEWSPAPER

CLEVELAND, O., TUESDAY MORNING, NOVEMBER 17, 1942

LETO XLV. — VOL. XLV.

Amerikanci so potopili Japoncem 3 ladij v bojih pri Solomonih

Amerikanci so izgubili dve lahki križarki in šest rušilcev. Bitka je divjala od zadnjega petka. Japonško ladje je pobegnilo proti severu. Amerikanci imajo v oblasti vse okrožje Solomonskih otokov.

V TEM BOJU JE BIL UBIT AMERIŠKI ADMIRAL GALLAGHAN

Washington, 16. nov. — Mornariško poveljstvo je objavilo, da so ameriške bojne mornarice potopile Japoncem 23 ladij in jim poškodovali na njih sedem.

Ameriška mornarica, kateri so pomagala bojna letala, je udarila japonsko ladje, ki je hotelo izkrcati ojačenja na Solomonskih otocih. Tri dni in tri noči je trajala ta strahovita pomorska bitka. Amerikanci so potopili v tej bitki Japoncem eno bojno križarko, dve lahki križarki, pet rušilcev, osem torpednih ladij, natrpanih z vojaštvom. Dalje so poškodovali štiri transportne ladje ob Guadalcanalu, eno bojno ladjo in šest rušilcev.

so včeraj vzeli letališče v Libiji

Washington, 16. nov. — Kot se sodej, je ameriški general Rommel dosegel 75.000 mož, ubitih in ranjenih ostankom pa še vedno sledi zahodu. Najnovejša poročila kažejo, da so pribežali na onstran Bengazija in da bodo morda postavili v

zasedli letališče pri Martubi, od koder bodo s svojimi bombniki napadali bežečo nemško vojsko. El Agheila leži 400 milj zahodno od Tripoli in 150 milj zahodno od Bengazija.

Westropp toži Press za \$50,000

Westropp toži Press za \$50,000. Sodnica Lillian Westropp je vložila na okrajni sodišču za \$50,000 proti Cleveland Press in glavnemu uredniku Seltzerju. V imenovanem dnevniku je bil objavljen priobčen kartun, ki kaže na žaljiv način reševanje ličja v slučaju pred sodnico.

Novorojenček umrl

Novorojenček umrl. Zjutraj ob 1:15 je umrl novorojenček v bolnišnici Frank Pri- star 9 tednov. Za njim sta oče in mati, Frank in Asa Sebitts, ki je vozil veliko drugih otrodnih pogreb bo jutri popoldne na pokopališču. Zjutraj ob 1:15 je umrl novorojenček v bolnišnici Frank Pri- star 9 tednov. Za njim sta oče in mati, Frank in Asa Sebitts, ki je vozil veliko drugih otrodnih pogreb bo jutri popoldne na pokopališču. Zjutraj ob 1:15 je umrl novorojenček v bolnišnici Frank Pri- star 9 tednov. Za njim sta oče in mati, Frank in Asa Sebitts, ki je vozil veliko drugih otrodnih pogreb bo jutri popoldne na pokopališču.

TAKO SE PA ŽE DOBI GAZOLIN

Florida. — Dva ameriška vojska sta nehoti pomagala, da je dobil gazolin, da se sicer ne. Šla sta v svoje mesto, ko ju je spotoma poročil Asa Sebitts, ki je vozil tanko iz Detroita. Voznik se vlegla zdej v am- rano in ročno zaspala. Voznik potem je vozil usta- viti Georgiji, kjer je v ve- merjenje gazolina. Na po- niso hoteli dati gazoli- ne karte. Voznik si je po- na drug način. Povedal je, da vozi dva mrtva vo-

jaka, ki ju mora naglo odpeljati v bližnje mesto. Odprl je vrata in pokazal na vojaka, ki sta trdno spala.

Lastnik gazolinke postaje se je spoštljivo odkril pri pogledu na "mrtva" vojaka, potem pa naglo napolnil tank do vrha z gazolinom.

Zopet doma

Poznani slovenski trgovec Frank Vesel iz 787 E. 185. St. se je vrnil iz bolnišnice in je zdaj doma pod zdravniško oskrbo. Prijatelji ga lahko obiščejo.

Ameriška bojna sila ima dozdej 48,956 izgub

Washington. — Urad za vojne informacije poroča, da imajo ameriške bojne sile dozdej 48.956 izgub v moštvo. V tem številu so vsi ubiti, ranjeni, ujeti in pogrešani v armadi, mornarici in marinih in obrežni straži.

Največ jih štejejo pogrešanih na Filipinih in na Javi in sodi se, da so v vojnem ujetništvu na Japonskem.

Armada šteje sledeče izgube: ubitih 1,069, ranjenih 1,131, ujetih 161, pogrešanih 29,669. Od 1,531 ranjenih se jih je vrnilo v službo že 552.

Mornarica: 3,854 mrtvih, 1,190 ranjenih, 7,972 pogrešanih.

Marini: mrtvih 734, ranjenih 703, pogrešanih 1,900.

Obrežna straža: 37 mrtvih, 11 ranjenih, 126 pogrešanih.

VESTI IZ SLOVENIJE

Med mnogimi drugimi mestnimi zemljišči je bila letos tudi vsem ljubljancem ljuba Zvezda spreminjena v vrt ter spomladi zasajena predvsem s krompirjem.

Podžupan comm. dr. Salvator Tranchida si je v četrtek zjutraj ogledal kopanje krompirja ter z velikim zadovoljstvom poslušal poročilo vodstva mestne vrtnarije.

V Selcih pri Skofji Loki so te dni pokopali župana Benedika Franca, daleč naokrog znanega žagarja in mlinarja, ki je padel od krogle komunističnega morilca. Na grobu se je od župana poslovil okolišnji vojak, ki je ponudil, da je bil pokojni Benedik prvi skupinski vodja Korodške domovinske zveze v Selcih, a ko je bila v kraju ustanovljena stranka, tudi njen organizacijski vodja. Bil je zgled političnega vodje tako po svojem delu kakor po svojem nacionalno-socialističnem življenju.

Nov grob

Včeraj zjutraj je umrl na svojem domu Joseph Crnkovič, star 79 let, stanujoč na 15003 Sylvia Ave. Doma je bil iz Hermitice na Hrvaškem, odkoder je prišel v Ameriko pred 37 leti. Tukaj zapuša sina Josipa, sinova Josephine, vnuka in 3 vnukinje. Bil je član društva Sloboda št. 225 HBZ. Pogreb bo v petek zjutraj ob devetih iz Svetkovega pokopališča, 478 E. 152. St. v cerkev Marije Vnebovzete in na Kalvarijo.

Pucel je bil izvoljen v načrtno komisijo

V reorganizirano mestno načrtno komisijo je bil izvoljen councilman 10. varde, Edward L. Pucel. To bo prvi mestni odbornik, ki bo dejansko deloval z načrtno komisijo, ki so jo volivci odobrili 3. novembra. Mestna zbornica je tudi sprejela priporočilo župana Lauscheta, da se predloži pri izrednih volitvah davčni predlog v višini 1.3. Zbornica je zahtevala 1.5 tisočink davka, čemer je odločno nasprotoval župan Lausche.

Blitzkrieg nazaj

Nemška časniškarska agencija, DNB, je poročala na radiju, da se osmi angleški armadi kljub vsemu prizadevanju ni posrečilo doterati Rommelove armade v Libiji. Nemška in italijanska vozila so tako hitra, pravijo Nemci, da jih nihče ne vjame. Torej so Nemci pravi tiči v blitzkriegu naprej in nazaj.

Registracija za gazolin- ske karte prične jutri

Jutri, v četrtek in petek bo v višjih solah registracija za gazolinke karte "A." Vsak voznik avta mora dobiti to karto. Izpolni naj tozadevno listino doma in naj gre v označeno višjo šolo po karto.

Ako misli, da s to karto ne bo dobil dovolj gazolina (za 240 milj na mesec), lahko zaprosi za karto B in C in sicer naj vpraša za tako listino, ko se bo šel registrirati za karto A. Prošnjo za karte B ali C bo moral pa vložiti pri odboru za racioniranje v svojem okrožju od 21. novembra naprej.

Odredba za merjenje gazolina bo stopila v veljavo 1. decembra ob 12:01 zjutraj.

Vrnitev iz bolnišnice

Iz St. John bolnišnice se je vrnila Mrs. Zabinik stanujoča na 4568 W. 57. St. Sedaj se nahaja pod domačo oskrbo in prijateljice jo lahko obiščejo. Njih dom se nahaja blizu Puritas Springs parka.

Mornarica vabi

V sredo zvečer ob osmih bo v auditoriju Collinwood višje šole zanimiva predstava pod avspico naše bojne mornarice. Nobene vstopnine ne bo in vsak je prijazen vabljen. Poleg raznih zanimivih premikajočih slik, bo tudi nastop najboljših umetnikov iz mestnih gledališč, katere je preskrbel Mr. John E. Lokar, predsednik odbora za to prireditel. Glavni govornik bo župan Frank J. Lausche. Govorili bodo mornariški častniki, ki vam bodo povedali vse o naši bojni mornarici. Narod iz vzhodne strani mesta je prav prijazen vabljen na to zanimivo prireditev.

Rusi so vzeli Nemcem važno naselje na fronti pri Leningradu

Moskva, 17. nov. — Ruske čete so izvedle napad na nemško fronto pri Leningradu in jim vzele važno naselje. Pri tem je padlo nad 2,000 nacijs, a vas je še vedno v ruskih rokah.

V bojih za Stalingrad je padlo več kot 1,500 Nemcev. Rusi so odbili vse napade Nemcev in celo nekoliko napredovali. Tudi iz Kavkaza se poroča o napredovanju ruske armade.

Nemci poročajo o premikanju ruskih čet na fronti med Moskvo in Leningradom. Ti kraji so že popolnoma zasneženi.

Zavezniki so izročili civil- no administracijo v Afri- ki v roke Darlanu

London. — Zavezniki so izročili vse vodstvo civilne administracije v francoski severni Afriki v roke admiralu Darlanu, bivšemu vrhovnemu poveljniku vse francoske bojne sile. Tako se bodo zavezniki ukvarjali samo z vojaškimi zadevami, civilne pa prepuščajo francoskim oblastem.

Ameriške oblasti to podpirajo na vsej črti. Maršal Petain je obvestil admirala Darlana, da je to proti njegovi volji in da se francoska vlada v Vichy s tem ne strinja.

Kvota za izdelavo ledenic je 300,000 za 1943

Washington. — Urad za vojno produkcijo je dovolil industrijam, da smejo za drugo leto izdelati 300,000 ledenic. V tem pa ni ničesar rečenega glede avtomatičnih ledenic. V te ledenice pa tovarne ne smejo dati več kot šest funtov železa ali jekla, to se pravi v vsako ledenico.

Nadškof Joseph Schrems je zopet v svojem uradu

Po osem mesecev odsotnosti radi bolezni je clevelandski nadškof Joseph Schrems v soboto zopet posetil svoj urad v NBC poslojpu. Nadškof je bil zbolel pred 8 meseci za pljučnico in zdravniki so bili izgubili vsako upanje, da bo ozdravel. Toda zgodil se je pravi čudež in nadškof je zopet pri polnem zdravju, čeprav še nekoliko slaboten v nogah.

Francozi v družbi z Amerikanci

Ameriške, francoske in angleške čete prodirajo v Tunizijo in so se že sprijele z Nemci in Italijani. Prebivalstvo v Tunisu komaj čaka prihod Amerikancev.

Najnovejša poročila zatrjujejo, da so se francoske čete v severni Afriki pridružile Amerikancem in se skupno borijo proti Nemcem in Italijanom. Uradno se poroča, da so se ameriške in angleške čete že vsule čez mejo v Tunizijo in da je že prišlo do bojev z osiščem, ki naj odločijo, kdo bo gospodar te važne točke v severni Afriki.

Francoske čete v Oranu, v Alžiru in Casablanci so se pridružile Amerikancem in v polni meri sodelujejo, se glasi poročilo. Francozi so se pridružili popolnoma prostovoljno.

Ameriški konzul, ki je zbežal iz Tunisa pripoveduje, da se francoske čete v glavnem mestu Tunizije bore proti Nemcem. Ko so francoske čete slišale, da prihajajo Nemci v Tunis, so popile ladje v glavnem zalivu, odpeljale vso premakljivo obrambo, kot obrežne baterije, gazolin in drugo, da ne pride v roke Italijanom in Nemcem, pripoveduje ameriški konzul.

Medtem, ko francosko prebivalstvo v Tunisu komaj pričakuje Amerikancev, pa je italijansko prebivalstvo prestrašeno do smrti in ne bo v stanu izvesti nobenega odpora.

Poroča se tudi, da je dospel v Afriko bivši francoski premier Flandin. Poročila tudi zatrjujejo, da se vrše politični spori med pristaši generala DeGaulle in pristaši admirala Darlana, ki sta oba na strani zaveznikov. DeGaullovi pristaši pravijo, da je admiral Darlan "izdajalec št. 2" in da ne bodo sodelovali z njim. Iz Anglije je odšlo v Afriko več diplomatov, da bodo poravnali spor med Francozi.

Kanadska garnizija je zdaj na Bermudi

Ottawa, Kanada. — Na otok Bermudo so dospele kanadske čete z vso bojno opremo. Te kanadske čete bodo odslej tvorile garnizijo na tej važni atlantski bazi, kot naznanja obrambni minister Ralston.

Sinko umrl

Staršem August in Callie Meserko, 8609 Kennen Ave. je umrl sinček novorojenček. Pogreb bo danes popoldne ob dveh iz pokopališčnega zavoda Louis Ferfolia, 9116 Union Ave. Sožalje staršem.

Na gazolinški karti mora biti tudi številka fede- ralne znamke od avta

Washington. — Kadar bodo lastniki avtov zaprosili za gazolinško karto "A," morajo navesti tudi številko od federalne znamke, ki jo imajo zdej pritrjeno na sprednji šipi avta. Ta številka bo zapisana tudi na gazolinški karti.

Kadar bo prišel lastnik avta potem po gazolin in pokazal svojo gazolinško karto, morajo gazolinke postaje primerjati številko te znamke z ono, ki je zapisana v gazolinški karti, če se vjemata.

Franco zagotavlja, da bo ostal v dobrih odnosih z Zed. državami

Washington. — General Franco, načelnik španske vlade, je obvestil predsednika Roosevelta, da se namerava izogibati vsemu, kar bi utegnlo motiti dobre odnose med Španijo in Zed. državami.

Franco je tudi povedal Mr. Rooseveltu, da Španija iskreno želi miru tako zase kot za vse druge ljudi.

To je bil odgovor diktatorja Franca na obvestilo predsednika Roosevelta, ki je 7. novembra obvestil špansko vlado, da ameriška ekspedicija v severno Afriko ne bo v ničemer ogrozila interese Španije.

Gusdanovičev pogreb

V četrtek ob devetih zjutraj bo pogreb Michael Gusdanoviča v cerkev sv. Nikolaja in potem na Kalvarijo. Bil je član dr. žumberčeka sloga št. 21 HBZ.

Detroit, Mich. — Dne 3. nov. je po večletni bolezni umrla Mary Mihelič, stara 56 let in rojena v Hrastu nad Metliko v Beli Krajini. Poleg moža zapuša pet sinov, štiri hčere in 13 vnukov.

Vabilo jugoslovanskim državljanom-obveznikom za priglasitev v jugoslovansko vojsko

V Windsoru (Kanada) je jugoslovansko taborišče, kjer se zbirajo dobrovoljci in vojni obvezniki. Tu se bodo sestavile čisto jugoslovanske enote, ki se bodo pridružile borbi Združenih narodov za uničenje nacizma in fašizma in sodelovale pri osvoboditvi Jugoslavije. Tako se bodo pridružile borbi našega naroda v domovini in izpolnile najvišjo dolžnost državljanov do kralja in domovine.

Vladi Združenih držav in kraljevine Jugoslavije sta se sporazumeli, da bodo ameriške naborne oblasti (Local Selective Service Boards) poklicale vse jugoslovanske državljanke v Z. D., ki ne morejo dobiti ameriškega državljanstva, ali ki niso zaprosili zanj in prejeli prve papirje, k zdravniškemu pregledu in ugotovile njihovo sposobnost za vojaško službo. Ob tej priliki se bodo morali odločiti, da-li žele služiti v ameriški ali jugoslovanski vojski. Če se bodo odločili za jugoslovansko vojsko, bodo poslani v naše taborišče v Windsoru, če za ameriško, bodo takoj pridrženi kakšni ameriški vojaški enoti za službo v ameriški vojski.

Jugoslovanske državljanke v starosti od 20 do vključno 40 let vabimo, da takoj pošljejo svoj naslov našemu najbližjemu konzulatu ali naši ambasadi na naslov: Yugoslav Embassy, 1520 N. W. 16th St., Washington, D. C. — Vojni odposlanik kraljevine Jugoslavije.

Naši
vojaki

Iz Great Lakes, Ill. se je oglašil mornar Joseph James Grdina. Pravi, da se prav dobro počuti. Tam se nahaja več drugih slovenskih fantov, med temi tudi Mike Laushin. Naročajo naj-lpše pozdrave vsem prijateljem in znancem. Njegov naslov je: Joseph James Grdina, A. S., U. S. N. T. S. Great Lakes, Ill.

Iz Fort Myers, Fla. se je oglašil John Mencin, sin Mr. in Mrs. Martin Mencin, ki pozdravlja vse znanee in prijatelje. Njegov naslov je Pvt. John Mencin, Det. 28th, B. H. A. B. Sq., Page Field, Fort Myers, Fla.

Frank J. Dolence, sin Mr. in Mrs. Joseph Dolence iz 1131 E. 63. St. je odšel v ameriško armado in sicer v 779th Technical School Sq. Army Air Force, B. T. C. No. 8, County Fair Grounds, Fresno, California. — Njegov brat John se pa nahaja pri Medical Det. Station Hospital, Camp Clairborne, Louisiana. Obena fantoma želimo vso srečo in pa zdrav povratek.

K ameriški mornarici v Great Lakes, Ill. je prostovoljno odšel v nedeljo zjutraj Anthony Prudic, sin Mr. in Mrs. Frank Prudic iz 8408 Sowinski Ave. Vso srečo in vrni se zdrav, Anthony!

"AMERIŠKA DOMOVINA"

AMERICAN HOME
SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER

6117 St. Clair Ave. Cleveland, Ohio
Published daily except Sundays and Holidays

NAROČNINA:
Za Ameriko in Kanado na leto \$6.50. Za Cleveland po pošti, celo leto \$7.50
Za Ameriko in Kanado, pol leta \$3.50. Za Cleveland po pošti, pol leta \$4.00
Za Ameriko in Kanado, četrt leta \$2.00. Za Cleveland po pošti četrt leta \$2.25
Za Cleveland in Euclid, po raznašalcih: celo leto \$6.50, pol leta \$3.50,
četrt leta \$2.00
Posamezna številka 3c

SUBSCRIPTION RATES:
United States and Canada \$6.50 per year. Cleveland by mail \$7.50 per year
U. S. and Canada \$3.50 for 6 months. Cleveland by mail \$4.00 for 6 months
U. S. and Canada \$2.00 for 3 months. Cleveland by mail \$2.25 for 3 months
Cleveland and Euclid by carrier \$6.50 per year, \$3.50 for 6 months,
\$2.00 for 3 months
Single copies 3c

Entered as second-class matter January 5th, 1909, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3d, 1879.

88 No. 270 Tue., Nov. 17, 1942

Izjava slovenske duhovščine

Včeraj smo priobčili na prvi strani našega lista izjavo slovenske duhovščine z ozirom na slovenski kongres. S to izjavo je pokazala naša duhovščina vso svojo toleranco in narodno zavest, ker je priglasila svoje sodelovanje, čeprav javno ni bila vabljen na kongres. Bilo po nerodnosti sklicateljev kongresa, ali kakor že, v vabilu so bila označena definitivno razna društva in klubi, listi, narodni domovi itd., le glede slovenske duhovščine ni bilo ničesar rečenega, razen, ako se je ni morda smatralo v vabilu pod "in druge slovenske institucije."

Ta nedostatek v vabilu je zbudil veliko nevoljo med narodom. No, naša duhovščina je šla širokogrudno preko tega in pozivlje katoličane na ta kongres. Vsa čast!

Posebno se pa strinjamo s točko v izjavi naše duhovščine, v kateri svetuje, naj bi predstojeci kongres 5. in 6. decembra v Clevelandu ne bil nazvan vseslovenski kongres, ampak naj bi bil to le nekaj sestanev vse slovenske javnosti v Ameriki, ki naj bi začrtal pot bodočemu vseslovenskemu ali jugoslovanskemu kongresu.

Po našem mnenju je to popolnoma na mestu, pa tudi zelo važno. Mi mislimo, da je veliko premalo časa za zadostne priprave za ta kongres, kot smo mi že enkrat prej omenili. Naj bi bilo to nekako zborovanje vseh slovenskih strank, ki naj si skupno začrtajo pot za bodočo akcijo, predvsem za pomoč naši novi domovini v njenem naporu do zmage.

Naš nasvet je, naj se na tem zborovanju ustvari nekaj narodni svet, kateremu naj se poveri naloga za bodoče delovanje ameriških Slovencev tudi glede pomoči stari domovini in to v popolnem sporazumu z ameriško vlado.

Ako bodo pozneje razmere dovoljevale in ako bo to potrebno, pa naj se skliče vseslovenski kongres in ako le mogoče, splošni jugoslovanski kongres, za kar naj bi izvoljeni slovenski narodni svet skušal pridobiti Srbe in Hrvatve v Ameriki.

Poudarjamo, da s tem nismo proti kongresu, ampak le za odgoditev istega in to iz zelo važnih vzrokov, katerih ne moremo javno razpravljati. Vzroki so zelo važni in slovenski voditelji bodo storili prav, če to upoštevajo.

Mestni očetje mislijo, da blagajna nima dna

Kot znano je mestna zbornica v Clevelandu zvišala plače mestnim uslužbencem. Župan Frank Lausche je takrat zbornico svaril, da blagajna takega zvišanja ne bo prenesla ter je svetoval nekoliko manjše zvišanje. No, dobri mestni očetje svojega župana niso poslušali, pa so šli preko njega in vztrajali pri svojem.

Župan, ki je videl, da mestna blagajna nima denarja za to zvišanje, je vprašal davkoplačevalce za denar, za več denarja. Davkoplačevalci so pa pri volitvah 3. novembra rekli, da denarja ne dajo.

Zdaj ni mogel župan drugega, kot da je stopil pred mestno zbornico, ji pojasnil položaj ter svetoval, naj odstopi od svoje prvotne zahteve in da mestnim uslužbencem zaenkrat nekoliko manjše zvišanje. Toda mestna zbornica je tudi zdaj ostala gluha napram nasvetom pametnega župana in vztrajal pri svoji prvotni zahtevi.

Enkrat drugi mesec bodo izredne volitve v Clevelandu, kjer bo administracija zopet vprašala državljane za denar, da bo mogla plačati to zvišanje plač. Toda, ako ne bo mestna zbornica nekoliko bolj gospodarska in nekoliko umaknila s svojimi zahtevami, bodo državljani zopet rekli ne. To naj si zapomni velikodušna mestna zbornica in naj poslušajo župana, ki ne more dati več kot ima.

S tako mestno zbornico, ki ne zna gospodariti z ljudskim denarjem, bo treba pri prihodnjih volitvah pomesti.

Zaupajmo voditeljem

Ko je od vseh strani deževalo zahtev po odprtju druge fronte, ko se je celo natočevalo, da zavezniki nalašč pustijo krvaveti Rusijo, smo rekli, da bo druga fronta prišla, kadar bodo zavezniki pripravljeni nanjo in naj se v tem popolnoma zanesemo na naše voditelje, zlasti na vrhovnega poveljnika ameriške bojne sile, na predsednika Roosevelta.

No, zdaj vidimo, da so v času, ko je svet vpil po drugi fronti (razume se, da osiše pri tem ni sodelovalo), so naši voditelji delali načrte, ki so jih na 7. novembra, ko je v zgodnjem jutru udarila ameriška armada na severno Afriko, izpeljali točno in brezhibno, z najmanjšimi mogočimi žrtvami.

Zavezniki niso hoteli uderiti preko morja, dokler niso bili popolnoma pripravljani, ker niso hoteli, da bi se zopet ponovila žalostna epizoda Dunkirka.

Podobno je ravnal general Pershing v prvi svetovni vojni. Ko je pripeljal svoje netrenirane vojake v Francijo, so zavezniki generali zahtevali, naj pošlje vsaj nekaj čet na fronto, ker bo to, da bo sovražnik videl ameriško uniformo pred seboj, zelo porazno vplivalo nanj.

Toda previdni general Pershing je rekel, da ne bo poslal ameriških vojakov na fronto, dokler ne bodo popolnoma

BESEDA IZ NARODA

K tragediji v domovini — klic Presercem

K tragediji v domovini, o tem se hočem nekoliko pomuditi na tem mestu in to seveda v prvi vrsti in predvsem o tragediji mojega rojstnega kraja, to je župnije, odnosno občine Preserje. Strašna tragedija je zadel našo staro domovino Jugoslavijo; zadel našo prav za prav vso Evropo in še izven nje, ampak Jugoslavijo pa najhujše. Kot bi se zarotile proti tej nesrečni državi vse peklenške sile. Strašno je trpljenje Srbije in pa Slovenije; dasi tudi Hrvatska ni izvzeta, ampak za omenjeni dve je najhujše. Vasi gore kot niso gorele niti za časa turških vpadov, ljudi pa streljajo in ubijajo kakor še menda nikdar v zgodovini in kar se dela z ženskim spolom, to je predvsem z dekleti, je pa uprav peklenško. Ne bom posegal v te strašne prizore širom Slovenije, pač pa se bom omejil le na kraj iz mojih detinskih let, na občino Preserje.

Prve vesti o tragediji mojega rojstnega kraja sem čital letos, začetkom meseca julija, kjer se je poročilo med drugim glasilo takole: "V bližini postaje Preserje, komaj 25 km od Ljubljane, je bil koncem februarja letos na progi Ljubljana—Trst dvignjen v zrak železniški most. Proga bo dolgo časa za promet nesposobna." Kateri most je to bil? Ko sem prečital poročilo, sem takoj zaslutil, da bo to veliki železniški most preko reke Ljubljanice. Pismo nekoga privatnika je potrdilo to moje slutnjo.

Dalje pravi isto poročilo: "Rad tega je bilo dne 18. marca t. l. Obsojenih na smrt in takoj ustreljenih 18 Slovencev iz Preserja in okolice. Pojoč slovenske pesmi so šli ti junaki v smrt —" Poročilo potem navaja kako strašno in nečloveško so ravnali Lahs s temi našimi ljudmi. Iz poročila bi seveda rad izvedel kaj več, kaj vse se je zgodilo tam pri nas doma. No, več kakor to nisem mogel izvedeti.

Zdaj sem zopet čul o tem kraju; toda to pot pa ni bilo izrečno imenovano Preserje pač pa "Borovnica-Kamnik." Ampak iz vsega popisa sem razvidel, da je bilo to Preserje, ne pa Borovnica. Poročilo v listih se glasi takole: "Borovnica-Kamnik." Dne 19. maja so partizani razstrelili železniško progo in prekinili promet med Ljubljano in Trstom. To se je zgodilo blizu postaje Borovnica. Italijani so takoj drugi dan poslali kazensko ekspedicijo. Vas Kamnik, ki je bila najbližje mestu, kjer je bila proga poškodovana, so popolnoma porušili in požgali —" Poročilo potem nadaljuje, da so vsa črna obdobja zvez z partizani ter da so potem ljudi strašno pretepali, tri kmete pa na mestu ustrelili, a pet so jih pa potem med potjo in sicer med vasjo Breg in borovniškim mostom. Med potjo so jih pa po laški maniri še prej mučili.

Poročilo, katerega so naši listi prinesli iz ilegalnega časopisa "Zarja Svobode," ki izhaja v Ljubljani, ni povsem točno. Tu je, ali tiskarska pomoč, namesto, da je zapisal blizu postaje Preserje, pa je zapisal Borovnico, ali pa dotičnik, ki je pisal ni dovolj poznal kraja, ali pa je Borovnico označil za to, ker je znana radi slavnega borovniškega viadukta. Eno ali drugo. Vas Kamnik, ako se upošteva tako zvanje Laze, ki se pričinja kmalu nad postajo Preserje, je najbližja vas označena.

treinirani. Tega se je držal in ko je svoje vojake popolnoma izvežbal, jih je šele popeljal v boj z uspehom. Tako delajo pravi vojskovodje, ki cenijo življenje vsakega vojaka.

ne postaje, za njo je pa Prevalje, moja rojstna vas. Kamnik je največja vas v preserski občini, toda daleč od postaje Borovnica. Logično torej ni bilo to v Borovnici ampak v Preserju.

Kje je bila železniška proga poškodovana? Ali so se zopet lotili onega mostu; kar pa to pot nič ne omenja kakega mostu. To bi potem utegnili biti železniška proga poškodovana med tako zvano bivšo Vrbičevo čuvajnico in Prevaljem. Tako bi tudi v tem oziru prišel v postavo Kamnik kot najbližnja vas, če tudi bo morda bliže Prevalju, ker pa pri takih poročilih niso tako natančni glede razdalje; pač pa označijo rajši kak večji kraj, kot je na primer Kamnik.

Prvo poročilo o poškodovanem železniškem mestu in ustreljenih 18 Preserskih izrečno navede Preserje, iz drugega je pa razvidno, da je zopet Preserje. Da se tam okrog Preserja vrše bitke in sabotaže je prav umljivo, ker ta kraj je prav pripraven za to. Gorati že bolj kraški svet, ki je poraščen s temnimi gozdovi, kjer izborno uspevati jelka in smreka, se bohotno košatijo orjaške bukve, gabrije in hrastje ter drugi les, ki je glavni vir dohodkov ondotnega kraja; vse to daje gerilec izborno svetleje in obrambo pred zemlje lačnim tujcem, katerega so ondotni prebivalci sprejeli z drugim bojevniki vred z nič manjšim odporom kakor je odpor Mihajlovičevih četnikov doli v Srbiji. Zraven tega pa teče tam mimo dvotirna železniška proga, južne železnice, ki je bila ena glavnih prog še v bivši Avstriji ter potem v Jugoslaviji in je zdaj v na križ razpeti Sloveniji. Prav možno je, da se radi tega vrše tam morda veliki boji in pa sabotaže, za katere je kraj zlasti med vasjo Goričice (v občini Preserje) mimo Prevalja, pa tja do postaje Preserje najbolj pripraven.

Bojim se, da ne bo tu žrtev samo vas Kamnik, pač pa utegnemo biti tudi Prevalje, Goričice, za tem morda še Podpeč in pa vas Preserje, ki je pa oddaljena do železniške postaje kake pol ure.

Pretrsljiva, da grozna so poročila iz domovine; sto in sto Lidice je širom Jugoslavije in veliko število od teh je v Sloveniji in take Lidice utegnemo biti v naši preserski občini. Kako mi sprejemamo taka poročila? Skoroda brezbrizno, kot, da se gode kje na Kitajskem. Da ne omenjam samo Uzič pa Šabca v Srbiji, pač pa Dražgože in Sodražico in še druge. Ali smo se kaj dvignili z kakimi protesti, ki naj bi našle odmev v Washingtonu? Do sedaj še ne in izgleda ne, da bi se. Ali ste videli Čeha? Ene same bore Lidice pa, kakšen kralav so zagnali. Tako je bilo, da je že stvar mejila na pravcati cirkus. Saj ste čitali o Lidicah tam pri Jolietu. Parada govori, še naši Slovencev so paradirali, govorili. Naše vasi pa, kaj nas brigajo. Še "Community fond," do katerega so bili Jugoslavlani prav tako upravičeni, kot drugje, če ne še bolj, je šel po globe. Po čegavi krivdi? Well, pustimo to. Sedaj še nekaj besed našim Presercem.

Rojaki in rojakinje, ki ste prišli sem v to deželo tam izpod zvona sv. Vida, ki je farni patron preserske župnije, kaj pravite na to? Ali naj tudi mi držimo takole roke križem? Mogoče boste mislili, da bom rekel: protestirajmo, pišimo resolucije? Ne! Le pustimo to. Za proteste se še drugi ne bri-

gajo, resolucije pa prepustimo takim, ki še vanje verujejo kot otroci v Miklavža. Drugače dajmo! Ne tarnati pa jokati, ampak zberimo se skupaj, organizirajmo se pa zložimo skupaj eno prav primerno svoto denarja; čim več tem bolj in kakor hitro se bo moglo poslati kaj tja preko luže, pošljemo na ravnost v Preserje, na župana, ali župnika, ali pa oba in s to pošiljateljivo bi na poslali imena vseh onih, ki so oziroma bodo prispevali. Tam bi bilo vse zabeleženo, kdo je dal in koliko.

Rojaki in rojakinje iz Preserja, na plan! Mi smo tu v Ameriki, hvala Bogu, a naši očetje in matere, bratje in sestre, pa trpe strašno pomankanje; vse jim je uničeno, kar še ni, težko, da bi ne bilo uničeno. Potreba bo strašno velika, zato ne zaprimo srca. Zberimo se, pa dajmo, magari če si od ust pritrhamo.

Zamišlimo se tja v naš domaći kraj, v Preserje, Kamnik, Žalostno goro in druge naše lepše kraje predočimo si veliko trpljenje svojecev, mnogim tam poje mrtvaški zvon, ker so bili ubiti od divjakov 20. stoletja in zvonovi bijejo plat zvona za gorečimi hišami, sirote pa za jokajočim povsem zapuščenem, mnogi pa se potikajo po gozdovih Srbotnika, Tisovca in Krima. Usmilimo se jih in pričnimo z delom, da jim vsaj malo polajšamo tako strašno gorje, ko enkrat mine to strašno neurje, ki je zadelo svet. Nič ne čakajmo na tisto, kaj jim bodo drugi dali; sami napravimo tozadevne korake in dajmo.

Jaz mislim, da bi se prav lahko storilo v tem oziru, saj nas je precej tu v Ameriki. So v Clevelandu, potem v Waukeganu, Lorainu in Barbertonu in še drugod. Vse to bi se dalo kako organizirati za to akcijo, v kateri naj bi sodelovali rojaki iz preserske župnije; tako vasi Preserje, Kamnika, Prevalja, Goričice, Podpeč, Jezerca, Doljnje Brezovice, Gornje Brezovice in Planinice. Vse to naj bi stopilo v nekaj Klub Presercev." Naš kraj je najbolj ogrožen in bo morda tudi največ trpel, zato na pomoč!

Jože Grdina.

Šesti september 1930

Ciril Kosmač, ki je napisal novelo iz cikla "Ogorek," katero prinašamo, je bil sam med obsojenci in je odsedel več let ječe v Italiji. Uspel je pa, da pobegne v Jgoslavijo, kjer se je lotil pianja. Šteje med naše najboljše noveliste mlade generacije. Pozneje je živel štiri leta v Franciji, kjer ga je zajela vojna. Po dolgih mukah in težavah se je prebil preko Španije do Lizbone. Danes pa je v Londonu, kjer dela in pomaga dr. Kreku—za svobodo Slovencev in Jugoslavije.

"Bazovica" iz Egipta je prinesla v svoji 47. številki dne 18. oktobra, 1942. naslednjo novelo v spomin na 6. septembra, 1930.

Slučaj je nanesel, da sem bil v tržaškem procesu prikljčen na verigo poleg Marušiča. V petek zvečer, dne 5. septembra 1930., ko smo v mali podzemski dvorani ob svitu blehkih luči in mrtvih pogovorov čakali na razsodbo, se je Marušič nagnil k meni in me poprosil za cigareto. Takrat sem imel nekaj denarja; oče me je prišel obiskat, mi dal petdeset lir in tako sem vse tiste dni neprestano kadil. Ob tisti pozni večerni uri pa sem imel samo še eno cigareto. "Samo še eno imam," sem rekel. "Če ti je prav si bova delila." Veriga je zarožljala z ubitim glasom. "Prav," je odgovoril. — Prižgal sem cigareto, enkrat potegnil in jo potem dal njemu. Tako sva izme-

njaje vlekla vsak po en dim. Marušič je potegnil samo trikrat. Ko sem mu ponudil v četrto, je odkimal z glavo. "Ne morem več," je dejal. Potegnil sem še enkrat, potem pa je nekaj težkega padlo vame. Spomnil sem se, da je za Marušiča predlagana smrtna kazen, ki bo po jasnem Bidovčevem govorjenju najbrže tudi potrjena. Ta ogorek larko spravim za spomin, sem si mislil. Za spomin, sem mrmral in bilo mi je rezko pri duši. Odkod meni takrat tista hudičeva moč, da sem lahko videl poleg sebe mrliča in že računal na spomin, ki si ga bom ohranil nanj. Boril sem se v sebi, da bi se otresel te grde misli, ki je tako trdovratno sedela na meni; toda bilo je vse zaman.

Dogajajo se v človeškem življenju, in to najrajši ob najtežjih urah, stvari, katerih ne moremo doumeti in za katere nas nihče ne more klicati na odgovor. Pridejo sam bogvedi odkod, se vržejo na človeka, ga kljujejo in mu ležijo na duši kakor neodpustljiv greh. Človek stoji ob mrliču, pa mu naenkrat pride na misel, da bi silno rad zažvižgal; ali pa misli na muho, ki se sprehaja po mrtevčem nosu, jo pazljivo ogleduje kakšne vrste je, razmišlja čemu je sedla ravno na nos, zakaj ne na čelo, na lice, ali pa na brado, in ugiba ali bo zašla v nosnice ali pa odletela, kadar bo prišla do konca nosu. Dobro se zaveda, da to ni prav, vest ga peče in v srcu čuti bolečino, toda čimbolj se skuša zbrati in otresti takih misli, tembolj legajo nanj in tem tesneje se ga oklepajo.

Držal sem tisti ogorek, ki je bil težji od verige še precej časa v rokah in nisem vedel, kaj bi počel z njim. Ali naj ga pokadam do konca, ali naj ga vržem na tla, ali naj ga spravim? Po dolgih mukah sem ozmerjal samega sebe s slabičem, ugasnil ogorek in ga spravil v žep. Pogledal sem po svojih tovariših z boječim pogledom in zdelo se mi je, da jasno in razložno vedo za mojo pregrešno misel.

Ob enajstih pred polnočjo je bila sodba izrečena. Na smrt obsojene so odpeli z naše verige. Stisnili smo si roke in se poslovili. Zaprli so me v celico, kjer je bil pred mano zaprt Bidovec. Tam je bilo čez vso steno napisano z velikimi črkami Bidovec Ferdo. Bidovec je najbrže nekje izruval žebelj in z njim klešal v omet svoje ime.

Slabost me je obšla. Naslonil sem se na steno, da ne bi padel. Čakal sam. Česa? Ne vem. Nekaj se pač mora pripetiti sredi tega molka. Čakal sem . . . Zelo dolgo. Nič. Čas se je premaknil. Ura je nekje bila polnoči. Kmalu za tem so šli čez dvorišče obsojenci. Spoznal sem njihov glas, pognal sem se kvišku, se zgrabil za železne križe v oknu in zavpil: "Halo fantje! Halo!" je odgovoril nekdo.

Stražnik je slišal moj krik, pa je priteknel in ves prestrašen dejal: "Ulezite se!" — "Saj nohij sem vendar lahko pokoncu," sem odgovoril. — "Ne, ulezite se in mirujte," je dejal tišje in izginil.

Vrnil sem se k oknu in prisluhnil. Tako, zdaj so šli in nihče jih ne bo videl nikdar več. Samo spomin bo ostal za njimi. Spomin . . . Spomnil sem se cigaretnega ogorka. Vzel sem ga iz žepa in si ga pazljivo ogledal. Ogorek je bil dolg, dobro

ohranjen in na njem so se poznale zadnje tri črke beseda "Sport."

Ob šestih zjutraj je prišel celico jetniški kaplan. Postal na pragu in žalostno pogledal — "Kaj je z njimi?" sem vprašal. — "So že pri Bogu," "Danes zjutraj ob petih," odgovoril. Ko se je prepričal, da ječar ne stoji več med vrati, je segel pod plašč in mi številko lista "Il Secolo Illustrato." — "To je od Milosa, boste vedeli. Imeli boste vedno nekaj za spomin." — Ob tistem sedah sem obstal. Spomin? Spomin? je dejal kaplan. Kor bi vedel za vse moje zaradi cigaretnega ogorka. Morda pa ve, sem si mislil, nisem se upal pogledati moji očel. — "No, kaj?" je začel vprašal. "Nič, nič," sem odgovoril.

(Dalle na 3 strani)

Farmar in žena sta se peljali iz mesta domov. Ob cesti v letališče, kjer si se lahko na kaj dolarjev peljal po zraku. "Stara," reče farmar, "mene pa mika, da bi se enkrat peljal s tisto le karjolo po zraku. Saj ne verjamem, da res ampak videl bi pa le rad, res."

"Jaz sicer tisti šajtraj ne upam," odvrne žena, "ampak si upaš ti, si upam tudi jaz, mega te pa ne pustim po svojo ne!"

Pa sta šla in pilota vprašala koliko računa za vožnjo. "Dolarjev za deset minut," je vedal.

"Kaj!" zategne farmar, "to je skoro en dolar na minuto, če bi natančno računal. Pa krat bi se vseeno rad vozil, kot je senen voz. Ali ni nobena ga načina, da bi šli s ceno malo doli?"

"No, če vam je res toliko tem, da bi se enkrat peljali, naj bo. Stavim vam takle pogajanje, ako ne boste ves čas tekli ene sede, pa vam ne bom računal. Ako boste pa le eno rekli, bomo plačali deset dolarjev."

"Si slišala, stara," reče mar ženi. "Mislim, da bova kmaloma v letalu. Ne da bi stegnili zika. Posebno ti boš lahko, me včasih ne ogovoriš po mesec, kadar te prime trma, kdo"

Pa so se odpeljali. Ko je pilot kakih 3,000 čevljev visoko je začel obračati avijon na kraje in na vse načine. Pred čal je kizolce, vavil postrani, robe, nizdol, vozpil z eno, z druge: poskusil je take vrata, vaje, ki jih je še kdaj delal, talom po zraku. Toda iz zadnjega sedeža, kjer sta sedela farmar in njegova žena, ni bilo slišati besedice. Končno je pilot uvidel, da je izgubil igro, pa je spustil na tla.

"No, stavo ste dobili," je rekel farmarju, ki se je kobacal iz tala. "Rečem pa vam toliko, talah je malo, ki bi tako prejšnjo tako dobro preostali in zrakru."

Farmar se pa zadovoljno smehne in pravi: "Ja, ja, znam držati jezik za zobmi, dar gre zares. Ampak prijazni dar moram, da je malo manj, da nisem odprl ust. To je takrat, ko je moja stara strava iz letala."

DEKLETA IN ŽENE!
Ne odlašajte! Naročite si fin FUR COAT ali "STERLING" suknjo za bodočo zimo na WILL-CALL in to direktno iz tovarne SEWELL, dokler dobite še dobro blago po nizkih cenah. Za dobro blago in pošteno postrežbo se vam priporočam.

BENNO B. LEUSTIG
ENCICOTTI 3426 1034 ADDISON RD. ENCICOTTI 6546

SKLAD V SREBRNEM JEZERU

...ran je bil zelo razo-
...med lovcu in trdo
...bila mnogo bliže, nego
...Frank. Droll je vzel no-
...se zasluke na
...zajahal narobe, z ob-
...Frank ga je zavzet
...pa to pomeni —?" je
...Mislite igrati kome-
...Ste si morebiti kedaj
...v cirkusu kot ja-
...master!" je dejal Droll
...Pa sedel sem nara-
...pomislite, da jezdi za
...deset rdečkarjev! Ka-
...se kaj pripeti, na kar
...mo ne! Če pa gledam
...imam pred očmi, sa-
...som vzel vroke in če bo
...n nepokorneže užugal
...je prikimal Hob-
...Kar pravite, ni čit-
...glave —. Tudi jaz se
...imam, upam, da mi moje
...bo zamerilo."
...trenutkov pozneje je
...sedel narobe v sedlu
...rdečkarje. In ka-
...zgodí, če se človek
...pa če jezdi v družbi,
...v drugemu se je vzb-
...manje za sopotnika,
...vala sta se, izprva ma-
...nato pa že radovedno,
...sta kako besedo. In
...znejši so bili njuni po-
...sta bila drug druge-
...ogledovanje se je po-
...vse večkrat, besede so
...gosteje in nazadnje je
...Frank enostavno pras-
...z daljšim stavkom:
...zamerite, sir, če vas
...po imenu! Zdi se mi,
...vas že nekoč in nekje
...pa?"
...moji domišljiji."
...? Kdo bi si bil mi-
...živim in stanujem v va-
...ljiji —! Koliko najem-
...moram plačati? In ka-
...povedjo?"
...kakor hočete. Pa da-
...domišljijo pri kraju,
...vidim živega pred se-
...rest tisti, ki ga mislim,
...vem, da sem slišal mno-
...nega o vas."
...se je namuznil.
...kdo pa mislite, da sem
...Droll."
...kije ste slišali . o teti
...in tam."
...zapadu?"
...meda! Povsod, koder sem
...z Winnetouom in Old
...rihandom, gorí v National
...in spodaj v Llanu estaca-
...? Hm —! Pa tudi
...čul o vas, Mr. Hobb-
...koga?"
...metou mi je pravil o vas
...? Kaj pa?"
...danes je bilo, da je re-
...Hobb Frank je mali ju-
...nad taborom Utahov smo
...in gledali tekmo."
...smehljaj se je ralezel
...Hobb Franku po licih.
...mal junak —! Mali junak!
...rekel —! Kar zapisati si
...te besede!
...pa uganili ste, kdo sem!
...tudi jaz prav uganil!"
...ovo!
...pa ste ugotovili, da
...Droll?"
...obleka mi je povedala,
...naše obnašanje. Več-
...sem že čul, da je teta
...zelo drzna osebnost in ko
...je videl, kako ste užu-
...glavarja Utahov, sem si
...tali, tale je teta Droll in
...častno za mene!

Čul sem, da ste Neme-
"Da."
"Odkod?"
"Saksonec, čistokrvni Sakso-
"Saksonec —? Glej, glej —!
Iz kraljevine?"
Hobb Frank je začuden
gledal.
"Da. Odkod pa veste, da je
razen kraljevine Saksonec še
tudi kaka druga Saksonec?"
"Ste mar iz tistih krajev doma
tudi vi?"
"Kaj pa da!"
"Odkod?"
"No, seveda tudi iz Saksone-
"Jej — jej —!" je veselo
presenečen vzkliknil mali
Frank v domačem narečju.
"Tudi vi ste Saksonec —? Ali
je mogoče?"
Iz katerega kraja pa, če
smem vprašati?"
In ugotovila sta, da sta čit-
sto blizu skupaj doma in da
sta si prav za prav v sorodu.
Mrzla bratranca sta si bila. In
Hobb Frank se je spominjal
izza svojih mladih let na ne-
kega sorodnika, ki so mu pra-
vili Sebastijan in še Melhijor
povrh.
"Da, da!" se je muzal Droll.
"Sebastijan Melhijor Droll, tako
je bilo ime tistemu sorodni-
ku!"
"Ali veste, kaj je bilo z njim
—?"
"Žal ne."
"No, pa mene pogledite! Jaz
sem tisto, kar je postalo iz nje-
ga!"
Osupel je gledal Frank.
"Vi — vi —?"
"Da, jaz! Jaz sem Sebastijan
Melhijor Droll! In prav
dobro se še spominjam, kdo je
prihajal k nam na obisk, bra-
traneec Frank namreč. Pozneje
je postal gozdarski pomočnik."
"In tisti gozdarski pomočnik
sem jaz!"
Torej tukaj v divjini sva se
srečala —! Pojdi sem, bratra-
nec, da te pritisnem na srce!"
Objemanje je bila sitna za-
deva, ker sta stopala konja pre-
cej daleč vsaksebi in neenako-
merno, pa posrečilo se jima je
kolkortolikó In nato sta se-
dela roko v roki vstric, gledala
nazaj in govorila o mladih le-
tih.
In ne bila bi se še kmalu do-
menila, da ni dolga vrsta nena-
doma obstala. Prispeli so do
konca razpoke, odpirala se je v
širni canon.
Solnce je viselo že nizko, nje-
govi žarki niso segali do dna ca-
nona, pa svetleje je le bilo v
njem ko v ozki razpoki in zrak
je bil svež. Vsi so si oddahnilí,
bilo jim je, kot da so ušli pod-
zemeljski ječi.
Canon je bil kakih sto metrov
širok, plitva reka je tekla po
njem, ki je ni bilo težko pre-
brestí. Ob rekí je zelenela trava,
grmovje je stalo na bregu
in tudi nekaj drevja. Sklenili
so, da bodo v canonu prenočili
ter drugo jutro potovali dalje
proti Srebrnemu jezeru.
Vzeli so ujetnike s konj, jim
spet zvezali noge in jih položí-
li ob potoku. Okoli njih so se
utaborili tudi sami. Konje so
razdelili v dve čredi in jih spu-
stili na pašo zunaj tabora.
In potem se je začelo pred-
stavljanje in pozdravljanje,
preprosto, pa pristržno, kakor
je v navadi med westmani. Old
Firehandovi ljudje so bili do-
bro založeni z živili, dovolj je
bilo za vse. Večerjali so, si pri-
povedovali in se posvetovali,
kaj bi storili z ujetimi rdečka-
rji. Winnetou, Old Firehand
in Old Shatterhand so predla-
gali, da bi jih enostavno izpu-
stili, drugi pa so zahtevali stro-
go, kazen.
Tudi lord se je oglašil.
(Dalje prihodnjič.)

Kupujte vojne znamke!

ŠESTI SEPTEMBER 1930

(Nadaljevanje z 2 strani)
voril. "Kaj mi lahko še kaj
preskrbite?" sem ga poprosil.
"Da."
"Bom skušal. Toda najbrže
ne bo mogoče," je odgovoril. —
In res ni mogel najti ničesar
več.
Štirinajst dni kasneje so me
prepeljali v Gorico. Star ječar,
ki me je ob vstopu v ječo pre-
iskal, je obrnil vse žepe moje
obleke in tako našel tudi tisti
skrbno zaviti ogorek. Previdno
ga je odvil in zapičil vame svoj
pogled.
"Kaj pa to pomeni?" je
vprašal.
Prebledel sem. Zadnje dni
sem bral Pickwickovce, se nale-
zel uši in tako med vsem tem
nekam pozabil na tisti cigaret-
ni ogorek. Zdjaj pa se je nena-
doma spet pojavil pred mano.
Ležal je na široki ječarjevi d-
lani in bil začuda velik in svetel.
Priklical mi je v misli mučne
boje in težke noči. Vendar bi
ga ob tisti uri ne odstopil za no-
ben denar. Zato sem poskušal
reči s čim mirnejšim in ravno-
dušnim glasom:
"To? Saj vidite. To je na-
vaden cigaretni ogorek."
Toda moj glas najbrže ni bil
ravnodušen, kajti ječar me je
razdraženo pogledal in dejal:
"Vidim, vidim, ampak čemu
je tako zavit?"
Na to vprašanje nisem našel
odgovora. Samo vrelo je v me-
ni, da bi starega ječarja naj-
rajši zagnal ob steno. Tesno
sem stisnil roke k telesu in za-
prosil: "Pustite mi ga."
"Pustiti? No, per sangue di
San Gennaro! Kdo ve kaj tiči
za tem? Morda vsebuje celo
kakšen strup," je dejal in me
ošinil s prodirnim pogledom.
"Strup?" sem se razvnel.
"Kakšen strup? To je vendar
spomin, drag spomin."
"Od koga?" je vprašal.
"Od — od — od — enega na
smrt obsojenih, če že hočete

ravno vedeti," sem glasno po-
vedal in dvignil roko nad njim.
Ječar pa me je samo prezer-
ljivo pogledal in se nasmehnil.
"Ej, dečko, le mirno kri. Kaj
bi rad šel zaradi umazanega
ogorka v kazensko celico?"
"Saj to je vendar otročari-
ja," je dejal potem in počasi
sklenjeno, da se bo poskusilo s
fanti in dekleti napraviti mo-
čno godbo, ki bi bila naselbini
včas.
Kdor ve za taka dekleta, naj
jim svetuje, da pristopijo k
učenju za godbo. Ni še dolgo,
ko smo slišali tako godbo iz
East High School, ko je grme-
la po St. Clair Ave. o priliki
"Defenc parade" iz E. 55 St. v
Gordon Park, obstoječa iz fan-
tov in deklet.
Pred zaključkom seje so bi-
li godbeniki obdarjeni vsak z
par dolarji za tekoče leto igra-
nja. Ker je bil navzoč tudi Jo-
seph Grdina mlajši, ki se je
prišel posloviti od godbe, ker
je odšel v službo Strica Sama,
so mu zaigrali navdušeno vese-
lo koračnico v slovo, ker je tu-
di on nekaj časa otepal po bob-
nu pri godbi.
Dekleta, prigrisate se za uče-
nje pri godbi, pri Miss Agnes
Klemencič na 5806 Prosser
Ave., da se Slovenci enkrat po-
kažemo, da ljubimo tako glasbo
kot pesem.
A. G., poročevalec

Poročila o godbi

V ponedeljek večer so imeli
godbeniki fare Sv. Vida sejo in
skušnje v solški dvorani, kjer
so bili tudi nekoliko nagajeni
za več nastopov igranja na raz-
nih prireditvah, kamor so bili
povabljeni.
Blagajničarka Miss Agnes
Klemencič je poročala, da je
prejela darila za igranje od
sledječih: Od Jugoslovenskega
kulturnega vrta \$15.00. Od kon-
vencije SDZ \$25.00, od SZZ po-
družnice št. 49, \$20.00.
Na seji so sklenili, da se za
darove zahvalijo javno, za vsa-
ki čas pa tudi v bodoče pripo-
ročajo, kjer bi se godba potre-
bovala.
Dalje je sledila razprava gle-
de novih kandidatov za pristop
k godbi. Več oseb je priporočalo,
da naj godba prične spreje-
mati tudi dekleta v učenju za
godbo. Kakor so sedaj razme-
re, tako izgleda, da bo odšlo še
več fantov k vojakom, eden od
prvih godbenikov, ki je bil ob-
enem tudi predsednik godbe
Mr. Michael Klemencič, odhaja
v nekaj dnevih. Ker je pa god-
ba že stala mnogo denarja za
nabavo vseh godbenih opravil in
je zelo škoda, da bi se to ne
vporabljalo, pa je bilo soglasno
sklenjeno, da se prične jemati
tudi dekleta k učenju za godbo.
Mr. Rosseti kapelnik je poro-
čal, da obstoja taka godba z 50
dekleti in 45 fanti pod njego-

vim vodstvom da ta godba igra
že šest let v znanem Cedar
Point parku. Taka godba je
zasigurana obstanku bolj nego
godba, kjer se vezbajo samo
moški, ki so večkrat radi dela
ali drugih okolnosti prisiljeni
opustiti vežbanje.
Za to je bilo po mnenju vseh
sklenjeno, da se bo poskusilo s
fanti in dekleti napraviti mo-
čno godbo, ki bi bila naselbini
včas.
Kdor ve za taka dekleta, naj
jim svetuje, da pristopijo k
učenju za godbo. Ni še dolgo,
ko smo slišali tako godbo iz
East High School, ko je grme-
la po St. Clair Ave. o priliki
"Defenc parade" iz E. 55 St. v
Gordon Park, obstoječa iz fan-
tov in deklet.
Pred zaključkom seje so bi-
li godbeniki obdarjeni vsak z
par dolarji za tekoče leto igra-
nja. Ker je bil navzoč tudi Jo-
seph Grdina mlajši, ki se je
prišel posloviti od godbe, ker
je odšel v službo Strica Sama,
so mu zaigrali navdušeno vese-
lo koračnico v slovo, ker je tu-
di on nekaj časa otepal po bob-
nu pri godbi.
Dekleta, prigrisate se za uče-
nje pri godbi, pri Miss Agnes
Klemencič na 5806 Prosser
Ave., da se Slovenci enkrat po-
kažemo, da ljubimo tako glasbo
kot pesem.
A. G., poročevalec

DOVOLJ POKORE

(Povest. — Spisal F. S. Finžgar)

"Ne bo ga nocoj," meni Bo-
lej. "Ob enajstih so ga že vi-
deli!"
"Do polnoči morava čakati,
ker sva že na preži."
Cene je zadnje besedo na pol-
pöžrl; zakaj prav blizu mrtvaš-
nice je nekaj zahreščalo, kot bi
kdo plezal po zidu in potem je
naredilo 'žvok,' kot bi kdo po-
skočil na mehko zemljo. Bolej
in Strgar sta se stisnila tesneje
in pridrževala sapo ter strme-
la tja, od koder se je slišal
šum. Kmalu sta oba zapazila
majhno, temno, zibajočo se po-
stavo, ki je šla od zida proti
sredi pokopališča, kjer je bil
Klemenov grob. Trava je šu-
mela pod nogami, drugega glasu
ni bilo. Sredi pokopališča
obstoji senca. Kar na enkrat
pa se črna prelevi v belo. Vide-
la sta dosti razločno, kako je
po zraku zafrfrolala bela rjuha,
v katero se je zavila tista po-
stava.
Cene je dregnil Boleja: "Sko-
čiva nadenj, to je človek, ne
strah!"
"Počakaj!" — Bolej še ni ho-
tel iz mrtvašnice. Strah se je
pričel gibati in gibati krog gro-
ba ter zdihovati in mrmrati ne-
razločne besede. Od tam je šel
potem na novi Rožičev grob,
pokleknil ob njem in razločila
sta natančno, kako je molil za
rajnika. Od groba se je zopet
vrnil na sredo pokopališča in
sedel pod železnim križem. Ne-
kaj časa je bilo vse tiho. Po-
tem sta slišala zopet zdihova-
nje in razločila besede:
"Mrtvaške glave, oooj mrt-
vaške glave! Oj prijateljice
moje, pomagajte! — oooj —
oooj, oooj. Klemen, aha, ti si
črn, ožgan, tvoja glava ni umi-
ta — oooj — peklo te je — oh
mene, preveč sem te — oooj —
tudi — — o j o j — vso — hu-
uu — huuu —"
"Matijec," pošepeta Bolej.
"Matijec," de Strgar. Še ča-
kata.
"Mrtvaške — uh — koliko
vas je — prijateljice — sedem
vas je — in devetnajst vas je —
oooj — cela truma — osemde-
set — več, toliko nikdar!"
Bolej zapiska na prste, da je
šlo skozi ušesa.
Bolej zapiska kvišku.
Bolej zapiska drugič.
Strah se prične križati: "V
imenu Boga, pomagajte, pe-
klenaška moč gre, pomagajte —"
Bolej zabrlizga tretjič.
Strah vrže od sebe rjuho in
hiti proti zidu nazaj. Cene in
Bolej skočita iz mrtvašnice.
Strah je bil že na zidu, a Cene
ga potegne za pete nazaj in ga
pesti na tleh. Bolej pa govori
z votlim glasom: "Ali boš še
strašil?"
"Nikoli več!"
"Ali boš dal mrtvim in živim
pokoja!"
"Dal, dal — samo v peklo ne
— o — oo —"
"Če še enkrat prideš, te du-
hovi raztrgamo!"
"Nikoli več!" —
Cene je izpustil Matijca, ki
je nesel s čudovito hitrostjo su-

he kosti črez zid in bežal in se
križal in molil — ter zdihoval
'nikoli več.'
"Nič naju ni poznal!"
"Preveč se je bal."
Bolej in Strgar sta odšla ve-
sela od pokopališča.
"Ali bova ljudem kaj pravi-
la o tem?"
"Morava povedati, da bo Kle-
men opran."
"Tako je!"
"Sedaj veš za požigalca, Ce-
ne!"
(Dalje prihodnjič.)

DELO DOBIJO

Voznik se sprejme
Dobrega voznika truka se ta-
koj sprejme; Slovenci imajo
prednost. Oglasite se pri Not-
tingham Feed & Seed Co.,
18617 Nottingham Rd. Telefon
KE 0256. (272)

Delo za 2 ženski
Delo dobita dve ženski, da bi
pomagale čistiti urade in dvo-
rane. Delo je za tri ali štiri dni
v tednu. Katero veseli, naj se
se zglašijo v uradu SND, 6409 St.
Clair Ave. (270)

Stalna služba
Išče se knjigovodkinja, ki
ima nekoliko izkušnje. Stalno
delo, dobra plača.
**Norwood Appliance &
Furniture**
6104 St. Clair Ave. (270)

ŽENSKÉ
za kvačkanje (crocheting) in šivanje
na roke.
Zglašite se pri
PLATZNER KNITTING
MILLS
2811 Vermont Ave.
Fulton ali Detroit kara. (274)

MALI OGLASI

Za gospodinjo
Starejša ženska bi rada do-
bila delo pri dobrem človeku,
da bi mu varovala dom. Zglaš-
naj se na 1430 E. 53. St. (270)

Peč naprodaj
Naprodaj je peč na premog;
v dobrem stanju; vprašajte po
štirih popoldne na 1033 E. 62.
St. (271)

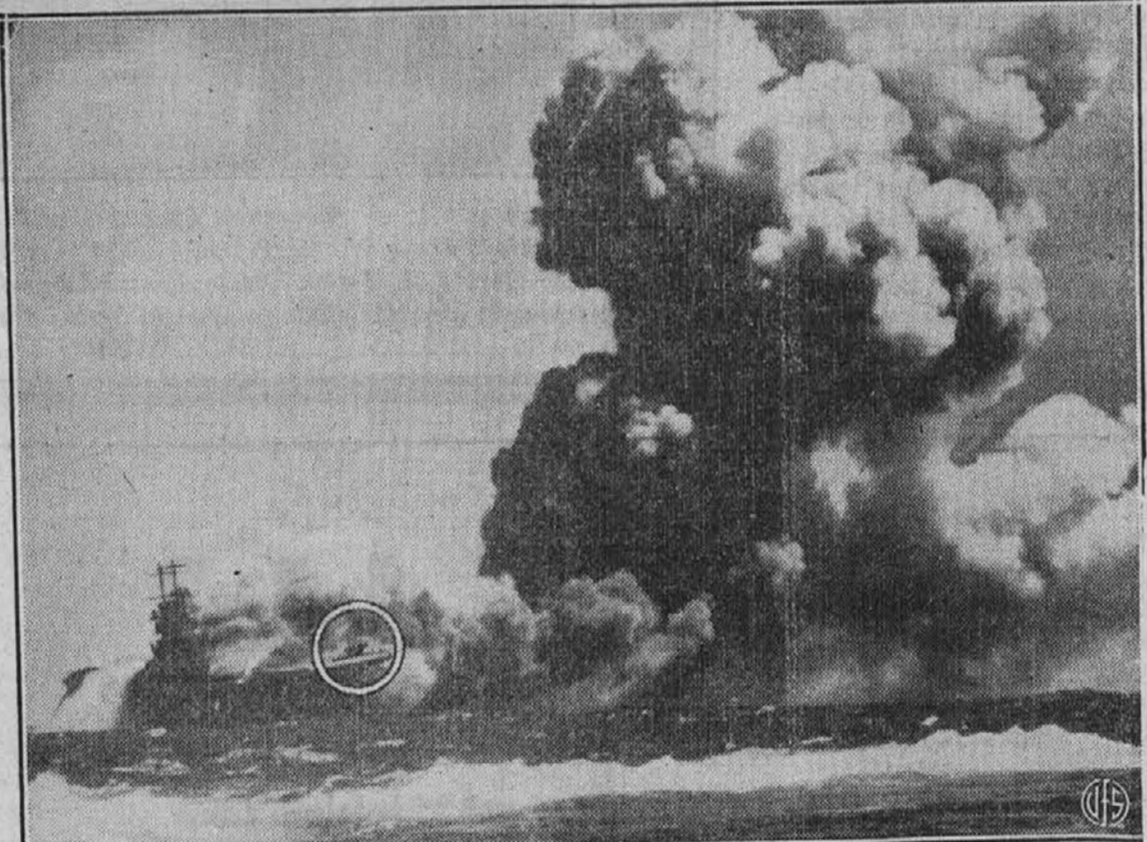
Hiša naprodaj
Naprodaj je hiša na 19202
Cherokee Ave., ima 6 sob, vse v
najboljšem stanju; cementni
dohod, garaža. Oglasite se na
921 E. 185. St. (272)

Mošt po \$25 sod
pripeljemo zastoj
Naprodaj imamo tudi grozde
najboljše kvalitete.
Morris Cohodas
Geneva, O.
V Clevelandu pokličite KEn-
more 0138. Po sedmi uri pokli-
čite MULberry 2965. (270)

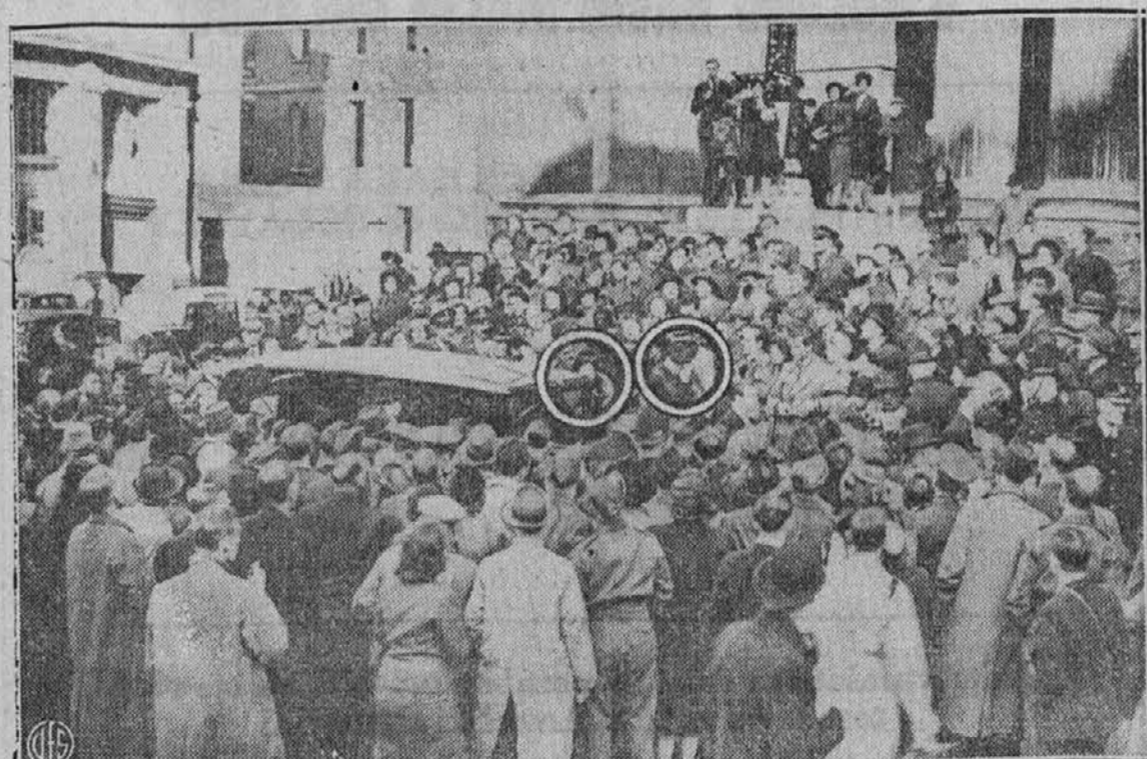
Ako iščete
dobrejša popravilalca za vaše
čevlje, pridite k nam. Vedno
pravvrstno delo. Popravljamo
stare čevlje ter imamo polno
zalogo finih, novih moških čev-
ljev. Cene zmerne.

FRANK MARZLIKAR
16131 St. Clair Ave.
(Tues. x)

Oblak Furniture Co.
TRGOVINA S POKIŠTVOM
Pohištvo in vse potrebščine
za dom
6612 ST. CLAIR AVE.
Henderson 2978

Zadnji trenutki ameriškega nosilca letal "Wasp," katerega so potopili japonski torpedi v bojih ob Salomonskem otočju. V krogu je videti letalo in nekaj mož, ki so bili še v zadnjih trenutkih na krovu.

Ko se je mudila Mrs. Roosevelt v Angliji in je bila na oglednem potovanju po vojni prizadetih krajih, se je povsod nabrala sila navoda, ki so želeli dobiti podpis soproge našega predsednika. V krogu na desni je Mrs. Roosevelt in v krogu na levi pa angleška kraljica.

Priglasite vojake za božično številko

Ime in priimek .....

Služi pri: U. S. Army ..... Navy ..... Marines .....

Coast Guard ..... Air Corps ..... Merchant Marine .....

Ime in priimek dekleta .....

Služi kot: Nurse ..... WAAC ..... WAVE .....

Ime in naslov staršev ali sorodnikov .....

OPOMBA: Pišite imena razločno. Ni treba pisati vsega vojakovega naslova, ker se njih naslovi vedno spreminjajo. Zaznamujte samo vojaško edinicno, pri kateri služite, s tem, da napišete v dotični vrsti besedo "da," ali pa samo nekajkratje z navadno navpično črto.

Izrežite ta kupon in ga pošljite takoj ali najkasneje do 10. decembra na: Ameriška Domovina, 6117 St. Clair Ave., Cleveland, O.

V. J. KRIZANOVSKA:

PAJČEVINA

IZ RUŠČINE PREVEDEL IVAN VOUK

— Vedno, zlasti zate, — je odgovorila Milica, potegnila si na k sebi in ga poljubila. Tvoja želja se je izpolnila: oba ostaneva z očetom in on naju popelje v svoj lepi grad. Ali si zadovoljen? Ali boš priden in poslušen?

Jurij se je popraskal za ušesom: — O! vesel sem, ker imam zelo rad papa; pa zdi se mi, da mi z njim ne bo tako lahko kakor s teboj, moral ga bom poslušati. Kaj se ti zdi?

— To bo lepo od tebe, če boš vedno očeta slušal, — se je zamejala Milica in poljubila sina. Zvonec je prekinil njun pogovor in Jurij je stekel v prednjo sobo očetu naproti, nato pa je pribežal v sobo s škaflo konfektov. Nato je vstopil Berenkla s šopkom vrtnic in narcisov. Ko je zagledal Milico, ki se je pomladila v svetli obleki, je za hip obstal, nato jo je radostno in nežno pritegnil k sebi.

— Hvala, draga. Ta svetla obleka mi dokazuje, da si odložila zalovanje po prošlosti in v ljubeznijo in zaupanjem greš naproti zarji najinega novega življenja. Neizrečeno srečen sem, Milica, celo srečnejši kakor pri najini prvi zaroki. Zdaj ko naju je življenje izučilo, se bova znala izogniti prejšnjim podvodnim klečem.

Milica je dvignila k njemu svoj jasni pogled, v katerem se je odražalo ganotje. — Dovoli mi, Egon, da te prosim odpuščanja za vse zlo, ki sem ti ga napravila, za vse, kar si pretrpel po moji krivdi. Sram me je, ko se spominim, kako sem bila trmasta, sebična in kruta. Nekoč, na ribiškem otoku, sem ti prvič izrazila svoje kesanje, toda tedaj si me osorno zavrnil, zdaj pa upam, da boš bolj prizanesljiv.

Grof ji je poljubil roko in rekel v smehu: — Ta trenotek je izbrisal preteklost in nimam ti kaj odpuščati. Po zajutruku sta prešla k poslom in Milica je z velikim začudenjem ugotovila, da je grof bral listine in papirje, ne da bi rabil prevoda. — Vidim, da nisi pozabil popolnoma ruskega jezika, nasprotno, zdaj me še manj potrebuješ za tolmača kakor prej, — je pripomnila.

— Res je tako. Baval sem se mnogo z ruskim jezikom v zadnjih dveh letih in učitelj mi je zatrjeval, da popolnoma pravilno govorim in pišem v vašemu jeziku. Ko je videl veliko Miličino presenečenje, je dobrodušno pristavil: — Smatral sem za potrebno naučiti se jezika, ki je postal skoraj rodni jezik mojega sina; Juriju pa, kot ruskemu posestniku, bo vedno rabil. Razen tega sem se vživel v ruščino z vso dušo; neizrečena lepota vašega jezika, bogastvo literature in, kar je glavno, spoznanje, da me ta pot tebi približuje, so preko mere poplaval moj trud. Zdaj pa, — je nadaljeval po ruskim in poredno pogledal ženo, — povej mi, strogi sodnik, ali morem govoriti v vašem jeziku brez strahu, da bi me smatrali tu za "vohuna," za kar si ti prejšnje čase vsakega Prusa sumničala?

— Poredni godrnjač. Še nisi pozabil tega starega prepira! — je rekla v zadregi in rdeča Milica. — No, umiri se, vkljub lepemu izgovoru in pravilnemu besedoredju, te razlika v naglasu, ki je sicer neznatna, vendar izdaja za inozemca.

Toda presenečenje, ki si mi ga pripravil, me je vzradostilo. Vstopil je lakaj in ji podal pismo. — Od Kiti, — je rekla Milica, ko je odprla pismo, in začela ga je brati na glas. Kiti je pisala, da je možu bolje, toda da ne more še hoditi, nato pa je pristavila, da nestrpno čaka trenutka, ko bo mogla ostaviti nesrečni kraj, pred katerim jo je strah in groza. "Niti ure se tu ne čutim varna; v ozračju visi nekaj zloveščega. Med kmeti, zlasti pa med prejšnjimi tvorniški delavci vlada strašna revščina; domnevam, da so se mnogim oči odprle in so končno prišli do spoznanja, kdo jih je spravil v njih težki položaj.

"Pred nekaj dnevi so našli dvoje mladeničev, ki so propovedovali revolucijo in širili proglaste po vaseh, na polju ubitih in strašno razmesarjenih, a hišo podlega očeta Agafangela so za časa njegove odsotnosti zažgali in porušili. Krivcev seveda niso našli." Na koncu pisma je Kiti izrekla upanje prepeljati ranjenca v Moskvo čez dva tedna in prosila je prijateljico, naj ji svetuje, kje bi se mogla začasno nastaniti.

Ko je Milica prebrala pismo, je nekoliko pomislila in rekla: — Veš, Egon, prišlo mi je na misel, spremiti te v Moskvo; medtem ko boš ti v Vsesvjatskem in pripelješ Derevninja z družino, jim pripravim stanovanje, ki je zdaj prosto. Vse so izgubili, ubogi ranjenec pa potrebuje udobnosti kakor tudi Kiti in otroci.

Grof je odobril Miličino sklep in sklenila sta pustiti Jurija v Martini in guvernantni oskrbi. Odhod v Moskvo sta določila na dan, ko bo grof končal svoje ukrepe v Petrogradu. Črez nekaj dni sta odpotovala in Milica je ostala v prestolnici, grof pa je potoval naprej. Naslednje dneve je imela Milica dovolj skrbi; no, črez teden dni je bilo lepo stanovanje šestih sob obnovljeno in opremljeno. Vse je bilo pripravljeno, ko grofa brzojavko, v kateri ji je sporočal, da je na potu v Moskvo z Derevninovo družino.

Kako naj opišemo veselje in priznanje ranjenčevu in Kitino, ko so se nastanili v novem stanovanju, ki je bilo bogato z vsem preskrbljeno. Potniki so prišli zjutraj, a pri obedu so pili šampanjec na zdravje grofa in njegove neveste; toda Kiti je šele zvečer zvedela za vse podrobnosti sprave. Na prošnjo Derevninove je Milica ostala pri njih tiste dneve, ki jih je preživela v Moskvi. Prijateljici sta si imeli mnogo povedati. Kakor prejšnje čase večkrat, tako je tudi sedaj Kiti zahajala zvečer v Miličino sobo in med njima se je razpletel dolg prisrčen pogovor.

Kiti ji je pravila o grofovem prihodu in o potovanju. — Misliš sem, da sanjam, ko sem zagledala Egona, ko sem pa zvedela, da sta se spravila, sem se tako razveselila, da nisem znala nič boljšega napraviti, kakor da sem se mu vrgla okrog vratu. Mitja se mi je smejal, Egon tudi, toda jaz sem rekla: prava reč, saj je moj bratranec!

Egon se je nastanil pri pastorju, ki je bil sladek kakor med ter ji priskrbel udobno koročjo do postaje. Jaz sem se trikrat prekrizala, ko smo sedli v železniški voz. Ne morem povedati, kako dober je bil Egon z nami in kako je skrbel za uboga ranjenca; lastni brat bi

ne mogel bolje. Zdaj pa povej, Milica, ali si resnično srečna, ko se pripravljáš postati zopet Egonova žena, in se ne bojiš bodočnosti?

— Ne. On se je v teh letih izpremenil, postal je mehkejši, ni več tako zadirčen in je miroljuben. Srečna sem, da sem ga zopet dobila in se mi ni treba ločiti od Jurija.

Tudi grof je bil poln upanja v mirno in srečno bodočnost; spočetka je z začudenjem, pozneje pa z radostjo ugotovil izpremembo v Miličinem značaju. Postala je zrelejša, resnejša pod bremenom gorja in izkušnje. Ni bilo več sledov iz prejšnji bojevitosti in klučajnosti. Mirno mu je zdaj vse zaupala in ni se upirala naravnim vzrivom srca. Grofu se ni bilo treba več bati mučnih bojov in razdražljivosti, ki so poprej izpodkopavali njegovo srečo.

Grof je sklenil ostati v Moskvi še nekaj dni, da uredi še nekatere ženske zadeve, nato pa je nameraval odpotovati naprej, da pripravi vse za sprejem Milice in Jurija. Pred odhodom se je Milica hotela pokloniti svetemu Sergiju. Morda je za vedno zapuščala domovino, v kateri je razsajalo prevratno gibanje. Povedala je grofu svojo željo in pristavila: — Morda bi šel z menoj. Še nikoli nisi videl starodavnega samostana, kjer počivajo nestrohnih ostanki Velikega Svetca, zaščitnika naše zemlje. Zdaj, ko grem iz Rusije, bi se hotela pomoliti na njegovem grobu in prositi njegov blagoslov. Zanimal te bo ta zgodovinski spomenik s svojimi zakladi. Videl boš romarje, ki se stekajo iz vseh krajev države in prosijo svetnika pomoči in jo tudi večkrat dobe, ker čudežev sv. Sergija je brez števila.

Ti poznaš samo našo takozvano "aristokracijo," ki je izgubila svojo narodno zavest, ki je razvratna in propadajoča, ali pa tisto pojudeno trohno, ki se imenuje "inteligenca" — ki je brezbožna in gnila do mozga; končno si videl še proletarskega puntarja, ki je lenuh, pijanec in tudi pokvarjen od zglodov mestnega življenja. Tam v samostanu sv. Sergija pa boš videl jedro našega plemena, pristni ruski narod, — ki je trezen in globoko veren.

— Hvala za vabilo, prav rad te spremlim tja. Že davno sem si želel obiskati kraj, kjer počiva vaš narodni svetec. (Dalje prihodnjije!)

Imenik raznih društev

DRUŠTVO SV. NEŽE, ŠT. 139 C. K. OF OHIO

Predsednica Mary Ivanc, 1165 E. 60. St.; podpredsednica Frances Baraga; tajnica in blagajničarka Jennie M. Yelitz, 1267 E. 169. St.; zapisničarka Louise Pikš, 1172 E. 71. St.; vratarica Frances Kasunič; nadzornice: Mary Skully, Anna Godlar, Louise Hrovat; dr. Seliskar, dr. Perme. Seje so vsako tretjo sredo v mesecu.

DRUŠTVO SV. VIDA, ŠT. 25 KSKJ

Predsednik Anton Strniša Sr., podpredsednik Joseph Gornik, tajnik Joseph J. Nemanich, 1145 E. 74. St.; blagajnik Louis Kraje, za pregledovanje novega članstva vsi slovenski zdravniki.

Društvo zboruje vsako prvo nedeljo v mesecu v spodnjih prostorih stare šole sv. Vida ob 1:30 popoldne. Mesečni assessment se začne pobirati ob 1:00 in 25. v mesecu v dvorani zvečer ob šestih. Od 26. pa do konca meseca na domu tajnika od članstva, ki mu ni mogoče plačati poprej. V društvo se sprejemajo novi člani in članice od 16. do 60. leta in se jim nudi pet vrst zavarovalnine od \$250 do \$5,000. Bolniška podpora znaša \$7.00 ali \$14.00 na teden. V društvo se sprejemajo tudi otroci od rojstva do 16. leta. V slučaju bolezni se naj bolnik javi pri tajniku, da dobi zdravniški list in karton in ravna naj se po pravilih Jednote.

SKUPNA DRUŠTVA FARE SV. VIDA

Predsednik Louis Erste, 6205 Whit-tier Ave.; podpredsednik Andrew Tekavec, tajnik Joseph Repar, 1101 E. 66. St.; blagajnik John J. Leskovec, 13716 Darley Ave. Nadzorni odbor: John Lokar, John Sterle, Charles Koman. Seje se vršijo vsako tretjo sredo v mesecu v S. N. Domu, soba št. 4, staro poslopje. Društvo sprejema nove članice od 16. do 45. leta s prosto pristopnino in zdravniško preiskavo. Društvo plačuje \$200 smrtnine in \$7.00 na teden bolniške podpore. Assessment je \$1.00 mesečno. Za sprejem ali pregled novih članov so vsi slovenski zdravniki. Za nadaljne informacije se obrnite na društvene zastopnike.

DRUŠTVO SV. ANTONA PADOV. ŠT. 138. C. K. OF OHIO

Predsednik Jos. Meglich, podpredsednik John Levstik, 646 E. 115. St.; podpredsednik Anton Hlabe, 1082 E. 72. St.; tajnik Frank A. Turek, 985 Addison Rd.; blagajnik Andrej Tekavec, 1023 E. 72. Pl.; zapisnikar Matija Oblak, 1235 E. 60. St.; nadzorniki John Primo, John Ježek in Matija Oblak. Zastopnika za klub društev fare sv. Vida: Andrej Tekavec in John Prebil, vratar Matevž Debevc. Društveni zdravniki so vsi slovenski zdravniki. Društvo zboruje vsako drugo nedeljo v mesecu v SND ob eni popoldni v dvorani št. 3, staro poslopje. V društvo se sprejema člane od 16. do 45. leta.

DR. PRESV. SRCA JEZUSOVEGA

Predsednik John Levstik, 646 E. 115. St.; podpredsednik Anton Hlabe, 1082 E. 72. St.; tajnik Frank A. Turek, 985 Addison Rd.; blagajnik Andrej Tekavec, 1023 E. 72. Pl.; zapisnikar Matija Oblak, 1235 E. 60. St.; nadzorniki John Primo, John Ježek in Matija Oblak. Zastopnika za klub društev fare sv. Vida: Andrej Tekavec in John Prebil, vratar Matevž Debevc. Društveni zdravniki so vsi slovenski zdravniki. Društvo zboruje vsako drugo nedeljo v mesecu v SND ob eni popoldni v dvorani št. 3, staro poslopje. V društvo se sprejema člane od 16. do 45. leta.

SAMOSTOJNO DRUŠTVO LOZKA DOLINA

Predsednik Frank Baraga, 7702 Lock-year Ave.; podpredsednik Jernej Krašovec, tajnik Frank Bevec, 1097 E. 66th St.; blagajnik John J. Leskovec, 13716 Darley Ave. Nadzorni odbor: John Lokar, John Sterle, Charles Koman. Seje se vršijo vsako tretjo sredo v mesecu v S. N. Domu, soba št. 4, staro poslopje. Društvo sprejema nove članice od 16. do 45. leta s prosto pristopnino in zdravniško preiskavo. Društvo plačuje \$200 smrtnine in \$7.00 na teden bolniške podpore. Assessment je \$1.00 mesečno. Za sprejem ali pregled novih članov so vsi slovenski zdravniki. Za nadaljne informacije se obrnite na društvene zastopnike.

DRUŠTVO DVOR BARAGA, ŠT. 1317 REDA KATOLIŠKIH BORSTARNJEV

Za leto, ki se začne z oktobrom, 1942, je društvo izvolilo sledeče uradnike: Duhovni vodja Msgr. B. J. Ponikvar fare sv. Vida; nadborstnar Frank Perme Sr., podborstnar Anton Hlabe, bivši borstnar Joseph Krizman, finančni tajnik Charles Baznik, 1580 E. 133. St.; blagajnik Edward Baznik, tajnik-zapisnikar Matt Baznik, nadzorniki: Lawrence Zupančič, Frank Skerl, Ivan Zupan; sprevidatelj Louis Erste, Frank Znidaršič, go-

vornik Ivan Zupan, delegat v ory Chapter John Hovear, Znidaršič, Ludwig Marok, Baznik. Skrbnik pri pogrebnih Hlabe, 1082 E. 72. St. Tel. 241. Društvo zboruje vsak tretji mesecu ob 7:30 zvečer v dvorani stare šole sv. Vida.

SLOVENSKO ŽENSKO PODPORNORUŠTVO SRCA MARIJE (storo)

Predsednica Julia Brezovar, podpredsednica Mary Grdinč, prva tajnica Frances Novak, 6326 Carl Ave., telefon EN 0729; blagajničarka Louise Pikš, finančna tajnica Mary Bradač, odbornice: Mary Skully, Anna Erbežnik, nadzornice: Genovefa Zupan, Jemile Brodnik, Agnes Udovih, rediteljica Frances Kasunič, bolniška nadzornica Louise Pikš, zastopnica za skupna društva fare sv. Vida: Mary Pristov, Mary Tekavec; za klub društev SND in konferenco SND Mary Stanovnik; društveni zdravniki: dr. Seliskar st., dr. Seliskar ml., dr. Perme, dr. Oman, dr. Perko, dr. Opaskar. Društvo zboruje v stari šoli sv. Vida vsako drugo nedeljo v mesecu ob 2. uri popoldne. Članice se sprejemajo v društvo do 40. leta.

DRUŠTVO SV. ANTONA PADOV. ŠT. 138. C. K. OF OHIO

Za leto, ki se začne z oktobrom, 1942, je društvo izvolilo sledeče uradnike: Duhovni vodja Msgr. B. J. Ponikvar fare sv. Vida; nadborstnar Frank Perme Sr., podborstnar Anton Hlabe, bivši borstnar Joseph Krizman, finančni tajnik Charles Baznik, 1580 E. 133. St.; blagajnik Edward Baznik, tajnik-zapisnikar Matt Baznik, nadzorniki: Lawrence Zupančič, Frank Skerl, Ivan Zupan; sprevidatelj Louis Erste, Frank Znidaršič, go-

Irwin Kadens iz Chicago je vojaški begunec, katerega je sedaj prijela policija pri nekem numeričnem ropu. Obdolžen je petih kriminalnih napadov na avtomobilih, dalje 17 ropov in tatvin avtov.

Najboljšo Garancijo Zavarovalnine Jamči Vam in Vašim Otrokom

KRANJSKO-SLOVENSKA KATOLIŠKA JEDNOTA

Najstarejša slovenska podporna organizacija v Ameriki... Posluje že 49. leto

Članstvo 38,200 Premoženje \$5,000,000

Solventnost K. S. K. Jednote znaša 127.24%

Če hočeš dobro sebi in svojim dragim, zavaruj se pri najboljši, najstarejši in nadsolventni podporni organizaciji.

KRANJSKO-SLOVENSKI KATOLIŠKI JEDNOTI

kjer se lahko zavaruješ za smrtnine, razne poškodbe, operacije, bolezni in onemoglosti.

K. S. K. JEDNOTA sprejema moške in ženske od 16. do 60. leta, otroke pa takoj po rojstvu in do 16. leta pod svoje okrilje.

K. S. K. JEDNOTA izdaja najmodernejše vrste certifikate sedanjih dobe od \$250.00 do \$5,000.00.

K. S. K. JEDNOTA je prava mati vdov in sirot. Če še nisi član ali članica te mogočne in bogate katoliške podporne organizacije, pridi se in pristopi takoj.

Za pojasnila o zavarovanju in za vse druge podrobnosti se obrnite na uradnike in uradnice krajevnih društev K. S. K. Jednote, ali pa na:

GLAVNI URAD Joliet, Ill.
351-353 No. Chicago St.

Ali iščete delo?

Ako iščete delo v kaki tovarni, ki izdeluje vojne potrebščine

NE POZABITE NAJPREJ POGLEDATI V KOLONO NAŠIH MALIH OGLASOV!

SKORO VSAK DAN IŠČE KAKA VOJNA INDUSTRIJA TE ALI ONE VRSTE DELAVCEV

★ ★ ★

VOJNE INDUSTRIJE, KI OGLAŠAJO V TEM DNEVNIKU IŠČEJO... POMOČ!

Kadar vprašate za delo, ne pozabite omeniti, da ste videli tozadevni oglas v Ameriški Domovini

NAZNANILO IN ZAHVALA

Z žalosnim in potrjim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je umrla naša ljubljenamati in sestra

AGNES SMOLE

Rojena je bila 17. januarja, 1891 v Lanškūnu, fara Šmarje ter nas je za vedno zapustila 15. oktobra, previdna s sv. zakramenti za umirajočo.

Iskreno se zahvaljujemo Rev. F. Baragi za podjelene sv. zakramente in Rev. Max Sodji za opravljeno pogrebno sv. maso in cerkvene pogrebne obrede.

Našo prisrčno zahvalo naj sprejmejo vsi, ki so v zadnji po-zdrav okrasili krsto s krasnimi vencem in blag spomin pokojni ter vsem, ki so darovali za sv. mase za mirni pokoj njene duše, kakor tudi vsem, ki so dali svoje avtomobile na razpolago pri pogrebu.

Nadalje se želimo posebno lepo zahvaliti članicam društva sv. Marije Magdalene, št. 162, KSKJ in članicam podružnice št. 41, SZZ, kakor tudi dekletom vezbalnega krožka, št. 41, ki so se udeležile skupne molitve ob krsti pokojne in jo tako lepo spremlje do groba. Posebna prisrčna hvala pa članicam, ki so nosile krsto.

Zahvala tudi pogrebnemu zavodu Zakrajske Funiere Home za vso prijazno naklonjenost in za lepo urejen pogreb. Prav lepa hvala vsem, ki so jo prišli pokopiti in vsem, ki so se udeležili sv. mase in pogreba.

Pokojno pripravimo v molitev in blag spomin.

Zahujoci ostali:

AGNES, poročena Lore; FRANCES, poročena Marzlikar, hčerki, FRANK in VID, sinova, MARY LUSIN, sestra.

Cleveland, O. 17. novembra, 1942.